

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 163: Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Krav til skolen og styrkelse af tilsynet m.v.).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 13/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Carsten Hansen (S):

Vi er i gang med en del af integrationspakken fra regeringen. Jeg vil godt starte med at sige, at vi i Socialdemokratiet mere betragter det her som en del af den samlede uddannelsespolitik, og jeg vil også gøre opmærksom på, at vi har sagt både før, under og efter valgkampen, at vi ønskede en række forskellige opstramninger med hensyn til friskolerne.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at tilsynet, sagt med meget milde ord, faktisk har været rimelig lemældigt og tilfældigt, og det viser undersøgelsen fra ministeriet, der er beskrevet i lovforslaget, jo også. Når tilsynet kunne være på 50 skoler uden overhovedet at overvære undervisningen, må vi sige, at der er behov for en vis opstramning.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at friskolerne og den tradition og den kulturarv, der også ligger i det, det danske frisind, som forbindes med det, er vigtigt for os i Socialdemokratiet, og vi synes, at der foregår et meget flot og et godt stykke pædagogisk udviklingsarbejde mange steder på de frie skoler.

Det, der er ærgerligt, er så, at vi i virkeligheden ikke rigtig må lære af det. Derfor havde vi gerne set, vil jeg sige som udgangspunkt, at også evalueringsloven var blevet inddraget, således at vi kunne evaluere de mange gode resultater, som også ligger på friskoleområdet.

Men jeg vil også sige, at vi efter behandlingen i dag forventer at blive indkaldt af ministeren til en forhandling, men jeg vil også sige, at vi er positive over for de elementer, som ligger i lovforslaget.

Kl. 15.50

Friskoletraditionen og de værdier, der ligger heri, er en del af vores kulturarv, men der er også andre værdier, der er vigtige for os, og det er de værdier, som ligger i menneskerettighederne, som også er flot beskrevet. Vi er faktisk godt

tilfredse med den formålsbeskrivelse, som ligger i det, altså værdierne med hensyn til respekten for det enkelte menneske, demokratiopfattelsen, som vi jo stort set deler i parlamentet her, ligeværdigheden, ligebehandlingen af mennesker med hensyn til køn, menneskerettighederne. Det er så inden for denne ramme – og det har vi efterlyst længe – at de mennesker, som tager sig af vores børn i grundskolen, skal agere.

Det er vigtigt for os at slå fast, at det er de principper, som gør sig gældende for al grundskolevirksomhed i Danmark, og det er vi tilfredse med er kommet med i lovforslaget. Vi synes, det er en vigtig forudsætning for det samlede uddannelsessyn, at der ligger en fælles ramme for at drive grundskolevirksomhed.

Vi må også sige, at for os må den konkurrence, som nogle ser imellem friskolerne og folkeskolen, ophøre. Det, der er vigtigt for os, er undervisningen og kvaliteten og indholdet i den, og hvad man er parat til at gøre for at skabe fremtidens samfundsborgere og brugere.

Grundskolen er vel i virkeligheden den vigtigste dannelse, det vigtigste dannelseselement, vi har i vores fælles hverdag.

Efterhånden som hverdagen bliver splittet op – mennesker uddanner sig på forskellig vis, man ser heller ikke det samme i fjernsynet, man går ikke til de samme ting om aftenen mere, vi har et mere fragmenteret og segmenteret samfund – bliver folkeskolen og grundskolen vigtigere og vigtigere, og derfor er det vigtigt, at der er en fælles ramme, som vi udstikker herindefra.

Når vi så kigger på indholdet, har jeg nævnt, at vi er meget tilfredse med formålsparagraffen, der knytter sig an til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Et andet område, der jo har været en stor debat om, er, at lederen skal kunne beherske skrift og tale: Det er vi enige i.

Jeg må sige, at i forhold til udvidelsen af fagkredsen synes vi, at det er et skridt hen ad vejen, men vi så gerne en yderligere tydeliggørelse af, hvad det vil sige at stå mål med folkeskolen, hvad det betyder; det har jo givet anledning til mange tvistigheder.

Det med flere tilsynsførende kan være et element i det, men jeg vil også afsløre her, at her havde vi gerne set, at det var kommunerne, der førte tilsynet med de frie grundskoler, og for os er det vigtigt med styrkelsen af kvaliteten.

Derudover må vi sige, at der ligger et element af offentliggørelse i det, men vi så hellere, at der var en indberetningspligt til ministeriet. Når

man spørger i ministeriet, hvor mange indberetninger man har fået for de frie grundskoler – der er 457 af dem – har der i de seneste år vistnok været en enkelt, på trods af de problemer, der er visse steder, så derfor har det været vigtigt.

Til afslutning vil jeg sige, at vi synes, der ligger temmelig mange bemyndigelser og temmelig mange hjemler til ministeren i det her. Det er vi lidt betænkelige ved og vil gerne drøfte det under udvalgsarbejdet.

Lad mig så nævne en enkelt kuriositet i forhold til hjemmeundervisning. Hvis en friskole ophører, og man laver en lilleskole, f.eks. med 12 elever, og de kommer fra hver sin kommune, så skal der altså 12 tilsynsførende på fra hver eneste kommune for at sikre, at eleverne nu får den undervisning, de skal have. Det kan være, at det kan rettes under udvalgsarbejdet.

Men afslutningsvis: Det er et skridt på vejen. Vi så gerne, at Evalueringsinstituttet var med. Vi synes, at der foregår megen god pædagogik, men så gerne, at det blev evalueret. Vi mener, at kommunerne burde have haft tilsynet, og der bør i det mindste være en indberetningspligt til det. Og så er vi betænkelige ved de bemyndigelser og hjemler, der er fastsat i loven, der er temmelig mange af dem. Men vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet og regner som sagt med, at ministeren indkalder os til en række forhandlinger, når vi kommer videre hen i forløbet.

Leif Mikkelsen (V):

Jeg skal undskylde min årsag til uorden i rækkefølgen her, det beklager jeg.

De frie skoler har Venstres fulde støtte. Det er en skoleform, der er værd at værne om, og derfor er opgaven jo at finde eller måske holde balancen imellem det frihedssyn, der ligger til grund for den skoleform, og så samfundets grundlæggende krav til uddannelse og tilsyn.

Det lovforslag, der så ligger her, er jo et led i regeringens udlændingespil, og det fremgår, at det er hensynet til bedre integration af tosprogede børn og unge og så skærpelse af tilsynet.

Kl. 15.55

Vi mener faktisk, at det her lovforslag holder den balance, som jeg peger på er Venstres syn på de frie skoler, en balance, hvor frihedssynet er fastholdt, og hvor vi alligevel sikrer, at den frihed til at bruge den skoleform i sig har nogle regler, så den ikke kan misbruges.

Vi er også fast besluttet på i Venstre at støtte det, selv om et sådant lovforslag naturligvis vil – og det kan vi se af høringssvarene – kunne gene-

re nogle af skoleformerne, fordi de måske synes, at det ikke er dem, der er årsag til, at der sker en skærpelse af tilsynet, men vi ønsker ikke særregler for enkelte dele af de frie skoleformer, og derfor har det den konsekvens.

Så et tilsyn, hvor det understreges, at der altså er et forældresansvar, og hvor hensigten er klar, kan Venstre støtte i det her forslag.

Vi har interesseret kigget på høringssvarene, som er kommet fra en række af de friskoleorganisationer, som vi kender, og vi synes, det er konstruktive svar. Der er et område, jeg vil fremhæve, og det er De Frie Grundskolers Fællesråds forslag til en ændring af formålsparagraffen, hvor de peger på en anden ordvending, som signalerer hensynet til demokrati og folkestyre og ikke direkte, som det står nu, hensynet til menneskerettighederne. Det mener jeg faktisk er en ordvending, der er værd at overveje i udvalgsarbejdet, og som Venstre vil være positiv over for at se på i den debat og samtale, som jeg også hørte, at Socialdemokratiet gerne indgår i. Vi peger altså på, at vi ikke er særlig afvisende over for at kigge på det høringssvar.

Min bemærkning her er, at det er en god skoleform, det er en god tilretning, og vi går derfor ind for lovforslaget, som det ligger.

Louise Frevert (DF):

I Dansk Folkeparti hylder vi også princippet om muligheden for at kunne etablere friskoler og private grundskoler, da vi i generationer har haft titusindvis af danske familier, hvor det har været en selvfølge, at valget skulle falde på en friskole, når det gjaldt deres børns fremtidige skolegang. Desuden finder jeg det positivt i fremsættelsen af dette lovforslag, at der ikke bliver lavet om på selve grundtanken om, at sådanne skoler skal have holdningsfrihed.

Men det skal jo heller ikke være nogen hemmelighed, at det er et varmt ønske fra Dansk Folkepartis side at få strammet op på friskoleloven, og det, der har ført til, at vi ønsker en stramning på området, er de muslimske friskoler, der absolut ikke har levet op til den nuværende lovs rammer.

Egentlig er det jo trist, at det skulle være de muslimske friskoler, der skal være skyld i, at vi er nødt til at stramme op på en fin lov, som friskoleloven er, men det er desværre nødvendigt. På den anden side kan man jo også ræsonnere, at hvis de har rent mel i posen, har de intet at frygte. Et skærpet tilsyn kommer til at gælde al-

le, og der vil jo heller ikke være nogen problemer, hvis de lever op til lovens krav.

Desuden synes vi, det er en vældig god idé, at det nu ikke kun er én person, men flere personer, der kan føre tilsyn, og at det skal være inden for fagene dansk, regning, matematik, engelsk, historie, samfundsfag og de naturvidenskabelige fag, og at undervisnings sproget selvfølgelig er dansk. Det må være alfa og omega. At lederen også skal beherske dansk i skrift og tale er ligeledes en naturlig selvfølge.

Det er også en fornyelse, at ministeren får hjemmel til at gå ind og beslutte efter skøn, hvilke sanktioner der skal foretages, hvis en skole ikke lever op til kravene. Og det er vigtigt, at en friskole lever op til de samme krav, som der er i folkeskolen, dvs. at børnenes niveau er det samme.

Vi har desværre et sted, hvor vi synes, det ser lidt tyndt ud, og det er med hensyn til, hvem der skal føre tilsynet. Vi mener, det er nødvendigt, at det ikke kun er forældrekredsen, der finder en eller flere, der fører tilsyn, men at der er en sammenkobling med en kommunal tilsynsførende, som bliver beskikket af kommunen. Det vil sige, at man har en person, der under alle omstændigheder vil være fast tilknyttet som tilsynsførende ved en fri skole sammen med forældrekredsen.

I nogle af hørings svarene bliver det fremhævet, at det ikke skal være en kommunal repræsentant. Men Dansk Folkeparti mener, at i det almindelige tilsyn vil en kommunal repræsentant være på sin plads, for vedkommende kender de lokale forhold og andre skoler i området. Tilsynet bør være et samspil mellem en kommunal tilsynsførende og forældrekredsen.

Jeg vil derfor gerne høre ministerens kommentar til dette og ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde.

Kl. 16.00

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi meget glade for den danske skoletradition, der gør, at vi har mulighed for at have frie skoler. Vi er glade for, at der her i landet er undervisningspligt, men ikke skolepligt, for så har forældrene en mulighed for at vælge et alternativ til den offentlige folkeskole. Og generelt har vi også stor tillid til, at de frie skoler lever op til det ansvar, de har, for børnenes skolegang.

Men vi har jo desværre også oplevet tilfælde, hvor der har været frie skoler, der ikke har levet

op til deres ansvar. Og derfor er vi i Det Konservative Folkeparti også meget, meget glade for, at der langt om længe bliver strammet op på tilsynet med de frie skoler. Det Konservative Folkeparti har gennem flere år stillet forslag om, at der blev strammet op på netop det her område. Så vi er meget tilfredse med, at der langt om længe sker noget på området.

Vi synes, at det forslag, som ministeren har fremsat, ser fornuftigt ud. Det er et forslag, vi forventer tager fat på nogle af de problemer, der har været med de frie skoler, som på f.eks. Ibn-Sina Friskolen i København. Den sag er jo et skrækindjagende eksempel på, hvor ringe en undervisning egentlig skal være, før der bliver grebet ind. Vi synes, det er beklageligt, at der skulle gå så lang tid med tilsyn, høringer og behandling af sagen. Der burde jo have været en mulighed for at skride ind langt tidligere over for en skole, der ikke varetog undervisningspligten på forsvarlig måde.

Vi støtter derfor forslaget om, at tilsynet med undervisningen på de frie skoler nu bliver skærpet, så det bliver muligt at skride ind langt tidligere. Samfundet har pligt til at sikre, at alle børn i det her land bliver undervist på en ordentlig måde. Det skulle også gerne være en glæde og ikke et handicap at have gået på en friskole.

Sluttelig vil jeg sige, at vi naturligvis ligesom Venstre og Dansk Folkeparti er parate til at drøfte forslaget nærmere og eventuelt forbedre det under udvalgsbehandlingen.

Aage Frandsen (SF):

SF's syn på de frie skoler bygger på, at vi vil slås for andres frihed til at oprette frie skoler, også frie skoler, hvis skolesyn og pædagogiske syn vi klart er uenige i. Det er fuldstændig ligegyldigt for os, om vi er enige i det syn eller ej. De skal have ret til at lave deres frie skoler. Og vi vil såmænd også slås for deres frihed, som Voltaire engang sagde, uanset at de vil forhindre os i vores frihed.

Det er vores frihedssyn på de frie skoler, og det er tilkendegivet flere gange, også i forbindelse med vedtagelsen af Tvindloven i sin tid, hvor vi var uenige i det pædagogiske syn, vi var uenige i en række synspunkter, der lå om den måde, de drev skoler på, men de skulle have retten til det, hvis de i øvrigt opfyldte alle andre betingelser. Det gjorde de så ikke, og så er det i orden, at man skrider ind.

Det gælder også en række andre frie skoler, som vi har set rundtomkring i landet. Det er jo

ikke noget nyt, at der er frie skoler, hvor man kan diskutere, om deres måde at gribe tingene an på altid står mål med folkeskolens. Det er jo det, det drejer sig om. Det skal ikke være ligesådan, men det skal stå mål med folkeskolen. Vi har forsvaret deres ret, og vi vil forsvare deres ret, hvis de altså netop står mål med folkeskolen.

Vi vil godt se på, om der er behov for et bedre tilsyn, men vi mener rent faktisk, at meget af det, der var gældende regel indtil nu, og som stadig væk gælder, godt kunne bruges bedre og mere effektivt, hvis det var det, der var ønskeligt. Vi mener f.eks., at den måde, som det er blevet praktiseret på, har været meget tilbageholdende, meget nølende, og vi har også flere gange tilkendegivet, at man burde bruge tilsynet mere aktivt for at sikre, at de frie skoler i højere grad står mål med folkeskolen. Når vi taler om de frie skoler, kan der være enkelte frie skoler, som så i den forbindelse er problematiske; det er ikke noget med, at det er generelt for de frie skoler.

Det næste problem, der ligger i dette, er, at man lovgiver ud fra nogle få eksempler. Og det jo et problem i det danske samfund. Man lovgiver, bare fordi der måske er to eksempler, i stedet for at gribe ind over for de to eksempler. Vi har ikke noget imod, at man ser på, om der skal være nogle ændringer her og der. Det er vi tilhængere af at man godt kunne se på.

Det, der i denne forbindelse er problematisk, er, at jeg ikke ved, hvad denne lov betyder, hvis man vedtager den. Jeg ved det ikke. Det vil vi grave mere i under udvalgsarbejdet, for der er en række ting, hvor det er svært at vide, hvad konsekvensen bliver, hvis man vedtager det.

Kl. 16.05

Der er en masse ord, men hvad betyder det rent faktisk i virkelighedens verden, når dette skal udføres af en minister? Ministeren har de bemyndigelser, som ministeren hidtil har haft, plus nogle flere, men det er bare på et andet grundlag. Og jeg ved ikke, hvad det betyder. Jeg ved ikke, om ministeren ved det. Det vil vi i hvert fald spørge om.

Vi betragter det f.eks. som en selvfølge, at de frie skoler skal overholde dansk lovgivning. Det skal de også i dag. Vi betragter det også som en selvfølge, at de anerkender den europæiske menneskerettighedskonvention som noget, man skal overholde, for den er implementeret i dansk lovgivning helt tilbage i 1992.

Vi mener også, at det er en selvfølge, at de skal formidle noget om menneskerettighederne,

for man skal da selvfølgelig formidle det, der er centralt, det kan være i undervisningen i historie, det kan være undervisningen i samfundsfag. Det skal man da gøre. Men vi betragter det også som en ret, en frihedsret, at man har lov til at være uenig i menneskerettighederne. Det har man lov til at være.

Jeg synes, at menneskerettighederne, som vi kender dem både i den europæiske menneskerettighedskonvention og i den danske grundlov, er glimrende ting. Det kan godt være, at der er noget, jeg gerne vil udtrykke lidt anderledes, og det er min ret, og det gælder også for andre, at der er ret til det.

Det, der så er er mit spørgsmål, er: Hvad betyder det, der ligger i lovforslaget, i forhold til det, jeg nu har beskrevet som værende efter min mening tingenes tilstand i dag? Hvad er der af nyt, der ligger i det? Det, der er noget helt afgørende, når vi vedtager en ny lovgivning, er, at vi skal vide, hvad det betyder i praksis, hvis vi vedtager det. Og det ved jeg ikke.

Det undrer mig ikke, at Socialdemokratiet er begejstret for forslaget, for jeg har deltaget i en række møder med Venstrefolk, socialdemokrater og også radikale i de sidste par år om de frie skolers og efterskolers forhold og har hørt socialdemokraterne tale om, at der skulle være fælles regler. Og jeg har hørt Venstrefolk sige, at det skal der under ingen omstændigheder være. Det skal være frie skoler, fuldstændig så frie, som vi har kendt dem hidtil, ja, endda nok mere frie, end jeg ville argumentere for, men det er så en helt anden sag.

Vi mener også, at det er problematisk, at der bliver detailstyret på området ud fra nogle enkelte eksempler, for det, der er det generelt gældende for de frie skoler, er jo ikke det, man tager udgangspunkt i. Og så siger man her, at det her er en del af regeringens udlændingepakke. Det er jo altså utroligt, at man pludselig skal ændre den frie skolelovgivning ud fra det.

Så vil jeg da sige, at når det drejer sig om, at lederne skal kunne tale dansk og forstå dansk, er det formentlig meget fornuftigt. Det går vi da også ind for.

Men altså som sagt: Vi vil godt være med til at se på, hvor der er behov for stramninger, men jeg vil også vide: Hvad betyder det her i praksis, hvis det bliver vedtaget? Det mener jeg altså ikke er tydeliggjort, hverken i fremsættelsestalen eller i lovforslaget. Hvad er det nye i forhold til hidtidig praksis?

Marianne Jelved (RV):

Det fremgår af lovforslaget, at det er regeringens opfattelse: »at også de frie grundskoler skal forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.«

Ja, det har det altid været, og det er det stadig væk, for vi lever i et samfund med frihed og folkestyre, der netop sikrer den frihed, at forældre kan oprette deres egen skole. Det slås fast i grundloven, at der er undervisningspligt i Danmark og altså ikke skolepligt. Vi har skolefrihed. Den skolefrihed antastes af det lovforslag, vi behandler nu.

Folkeskolen er efter Det Radikale Venstres opfattelse en af de vigtigste kulturinstitutioner, vi har. Og Folketinget vedtager lov om folkeskolen med et klart formuleret formål, hvoraf det fremgår, at folkeskolens opgave er at opdrage, uddanne, oplære, danne børnene, hvilke ord man nu vil vælge. Så bygger folkeskolen også på nogle fælles værdier, fælles formål, som lærerne er forpligtet af i et samarbejde med forældrene.

Enhver i denne sal ved, hvordan hvert et ord i folkeskolens formål er vejet på en guldvægt, fordi formålet med skolen er forpligtende. Og det er netop derfor, at vi har skolefrihed i Danmark. Det er det centrale, at forældre kan vælge en anden skole, en fri skole kalder vi det endda. Grundlovens § 76 sikrer den ret, og jeg skal ikke citere fra den, den er endog citeret i bemærkningerne til lovforslaget.

Kl. 16.10

Det er altså en grundlovssikret ret, at vi ikke har skolepligt i Danmark, og derfor har vi en gammel dansk meget, meget central tradition for frie skoler. Det er også i den ånd og sikret ved grundloven, at det er forældrene, der har ansvar for at sikre en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det vil sige, at forældrekredse med andre værdier, holdninger og ønsker til undervisningen end den, folkeskolen kan og skal give, kan danne deres egen skole. Den ret vil Det Radikale Venstre forsvare.

Men det er også klart, at den frihed ikke omfatter friheden til at undervise børn på en måde, der strider mod grundloven, demokratiet eller et samfund, der har frihed og folkestyre. Det er en fuldstændig banalitet. Det er ikke engang noget, der har været grundlag for at diskutere i tidernes morgen. Det er forudsætningen for den frie skole, at det er under det ansvar.

Det er en frihed, der bygger på ansvar for, at undervisningen respekterer de demokratiske

spilleregler og frihedsrettigheder, og at børnene rustes til uddannelse og arbejdsmarked, nøjagtig som det er regeringens hensigt, jf. lovforslaget, og derfor føres der tilsyn med de frie skoler.

Det Radikale Venstre vil gerne drøfte de problemer, der kan være i forbindelse med de etniske, frie skoler. Vi vil gerne drøfte tilsynet, omfanget af tilsynet osv. med ministeren. Vi havde egentlig forventet at blive indkaldt til en drøftelse af det på baggrund af den undersøgelse af, hvordan tilsynet praktiseres i virkelighedens verden, som blev sat i gang under den tidligere regering, og som refereres i lovforslagets bemærkninger.

Vi mener, at lovforslaget betyder, at de frie skoler får en struktur og et indhold, der er fuldstændig parallelt til folkeskolen. Det finder vi er en antastelse af retten for forældrene til at vælge en fri skole.

Den definition, som regeringen anlægger i lovforslaget, af, hvad det vil sige at stå mål med det, der almindeligvis kræves i folkeskolen, sker ved at udvide fagrækken, som skal være specificeret, så det fremgår, at der også undervises i historie og samfundsfag.

Noget af det, der har været det mest centrale for den frie skole, er, at den har integreret på en helt anden måde, end folkeskolen. Og det vil sige, at den frie skole nu skal indrette en timeplan, som kommer til at ligne folkeskolens. Det beder jeg meget, meget stærkt Venstre om at overveje, og jeg indrømmer, at Venstre i denne sammenhæng er det parti, jeg bedst kan appellere til, ud over de partier, der i forvejen har det samme synspunkt, som jeg gør rede for her.

Vi vil meget gerne drøfte en styrkelse af tilsynet også med henblik på at løse den udfordring, som klart er en af hovedbegrundelserne for lovforslaget, nemlig problemerne med de etniske frie skolers muligheder for at leve op til det, der svarer til folkeskolens mål.

Med den appel beder jeg om, at fronterne ikke bliver låst fast i dag.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Hele retorikken i det her lovforslag har været, at de muslimske friskoler tydeligvis er en torn i øjet ikke bare på Dansk Folkeparti, det er jo forventeligt, men også på Venstre og De Konservative.

Man må så konstatere, at den ene hånd ikke rigtig ved, hvad den anden gør, og det må være udgangspunktet for den her regerings uddan-

nelsespolitik over for de etniske mindretal, herunder specielt de muslimske.

Lige før påske behandlede Folketinget således et forslag fra regeringen om at afskaffe det obligatoriske tilbud om modersmålsundervisning, vel at mærke til børn, hvis modersmål ikke tales i EU-landene. Og noget kan man i hvert fald være helt sikker på, når modersmålsundervisningen forsvinder fra de danske folkeskoler, og det er, at søgningen til de etniske friskoler, herunder netop de muslimske, formodentlig vil stige.

De etniske friskoler vil simpelt hen kunne tilbyde en samlet pakke med skolegang, modersmålsundervisning og for de muslimske friskolers vedkommende koranskole til en konkurrencedygtig pris, hvis eller når modersmålsundervisningen forsvinder som tilbud og privatiseres, sådan som regeringen gerne vil have det. Effekten er altså, at vi rykker en gruppe etniske mindretal fra den danske folkeskole over i de etniske friskoler.

Kl. 16.15

Samtidig er regeringen vældig bekymret over kvaliteten af undervisningen i de fri skoler, specielt de etniske friskoler og specielt de muslimske etniske friskoler. Derfor behandler Folketinget i dag et forslag om med den anden hånd at stramme tilsynet med de frie skoler.

Jeg synes altså, at det er tragikomisk at opleve denne her regering, som med den ene hånd vil stramme tilsynet, fordi man er bange for kvaliteten i de etniske friskoler, og som med den anden hånd sørger for, at der nok skal komme mange, mange flere elever på de etniske friskoler ved at gøre folkeskolen til et dårligere tilbud for de etniske mindretal.

Enhedslisten er enig i den grundsten i skolepolitikken, at der er undervisningspligt og ikke folkeskolepligt i Danmark, og at forældrene har hovedansvaret for, at børnene får en undervisning, der i almindelighed står mål med, hvad der kræves i folkeskolen.

Til gengæld har samfundet også et ansvar for barnets tarv, et ansvar for at sikre, at børn faktisk får en undervisning i de frie skoler, der står mål med, hvad der kræves i folkeskolen. Det ansvar kræver et kvalificeret tilsyn, og i Enhedslisten er vi efter en del diskussion nået frem til, at det tilsyn er der ikke nok af i dag. Det er ikke godt nok.

Vi ønsker et mere kvalificeret tilsyn, der er generelt; i stedet for et tilsyn, der er rettet mod særlige fag, tidligere dansk, matematik og en-

gelsk. Vi ønsker ikke, at det her øgede tilsyn skal ligge hos kommunerne, idet det kommunale skolevæsen ofte er i en slags konkurrence med de frie skoler eller i hvert fald skal overtage eleverne fra de frie skoler, såfremt de frie skoler nedlægges. Derfor mener vi, at tilsynet bør være statsligt, at det altså bør ligge i Undervisningsministeriet.

Det foreliggende lovforslag virker som et miskmask af et kompromis mellem forskellige dele af Venstre. Der er Handelshøjskolevenstre, der vil fjerne de fri skolars traditionelle ret til frihed, og så er der Højskolevenstres krav om, at forældre stadig skal være ansvarlige for tilsynet med undervisning. Derfor er det nu stadig væk i lovforslaget forældrene, som vælger den tilsynsførende, men der skal nu føres tilsyn med en større fagrække, og ministeriet får så en række bemyndigelser til at fastsætte yderligere regler. Det er meget, meget diffust. Hvad betyder »yderligere regler«?

Vi mener, at det er et uklart lovforslag, som på den ene side holder fast i forældrekrederen som omdrejningspunktet og på den anden side lægger op til yderligere tilsyn, som udpeges af Undervisningsministeriet med meget uklare kompetencer.

I Enhedslisten frygter vi, at den klare fagidentifikation, der lægges op til, risikerer at medføre en opsplnitning i fagene og en opstramning af, hvilke fag der skal være, i stedet for at skolerne kan lave tværfaglige forløb, som flere og flere moderne skoler jo gør; uanset om det er folkeskoler eller frie skoler.

Det vil altså sige, at på det foreliggende grundlag anser Enhedslisten ikke lovforslaget som en forbedring, og derfor kan vi ikke støtte det i sin nuværende form. Men Enhedslisten vil lægge op til et ændringsforslag, hvor der bliver indført et statsligt tilsyn, så barnets tarv sikres.

Det er os meget magtpåliggende, at denne her retorik om de muslimske skoler smuldrer, for det er et velkendt fænomen i Danmark, at det ikke kun er de muslimske friskoler, der har problemer med tilsynet, men også andre friskoler, og det synes jeg bør understreges fra denne talerstol.

Bodil Kornbek (KRF):

I Danmark har vi en særlig dansk skoletradition. Vi har en spændende, farverig folkeskole, som sammen med en levende friskole udgør det samlede skolebillede på grundskoleområdet.

Det billede vil vi i Kristeligt Folkeparti bevare, hvor vi på den ene side har en folkeskole, som udvikler sig, som er spændende, og som har et kvalitativt fint indhold, og på den anden side har de frie skoler, hvor den frihed, der ligger i undervisningen – det at kunne få lov til at vælge en skole ud fra overbevisning, tro eller ideologi – og den mangfoldighed, det medfører, er en styrke for det samlede danske skolebillede.

Vi har i dag en friskole, som fungerer godt inden for den eksisterende lovgivning. Vel, vi ved godt, at det er konstateret, at nogle få skoler ikke formår at håndtere den frihed, der også er på det område, og ej heller kan leve op til de faglige standarder, der kræves.

Kl. 16.20

Den viden er på ingen måde ny, og på baggrund af den blev der jo senest i 1998 strammet op, således at den eksisterende lovgivning nu giver mulighed for at indføre fuldt tilsyn med undervisningen på en skole. Og netop den aktuelle lukning af en friskole er jo et bevis på, at reglerne fungerer.

Hvorfor ikke bruge de muligheder for at gribe ind og tage hånd om de problemer, der er, som vi faktisk allerede har i dag? Der må jo være muligheder i loven, der åbenbart ikke bliver fulgt op på, i hvert fald ikke konsekvent, så hvorfor ikke gribe ind, når der er de muligheder i eksisterende lovgivning?

For langt den største del af skolerne er disse stramninger, der er tale om med lovforslaget, unødvendige, da de jo ingen problemer har med at overholde gældende lovgivning. Man kunne sige, at på baggrund af få urolige – skulle vi sige elever, der er uden for pædagogisk rækkevidde – vælger regeringen altså en kollektiv straf. Den form for pædagogik mener vi ikke i Kristeligt Folkeparti giver de nødvendige ønskede resultater.

I forhold til lovforslagets § 1 må vi jo sige, at vi er en smule overraskede. Jeg tog det faktisk for givet, at borgere og institutioner skal respektere lovene i Danmark, og det gælder selvfølgelig alle love. Hvad er det, der får ministeren til at ønske, at det lige er menneskerettighedskonventionen, der skal forberede eleverne til at fungere i samfundet? Hvorfor er det lige netop den, der skal nævnes i § 1? Hvad med straffeloven? Ja, hvad med grundloven? Er disse love og principper, som de bygger på, mindre væsentlige end menneskerettighedskonventionen, hvis man skal fungere i det danske samfund?

Ifølge bemærkningerne har det hidtil været en underliggende forudsætning for at kunne drive en friskole, at skolen respekterer menneskerettighederne. Men hvad er det helt konkret for en ændring af retstilstanden, man vil opnå med ændringen af § 1?

Lovforslaget lægger op til en styrkelse af tilsynet. Det foreslås, at det valgte eksterne tilsyn ud over dansk, matematik og engelsk fremover også skal indeholde et tilsyn med elevernes standpunkt i historie, samfundsfag og de naturvidenskabelige fag.

Hvis de problemstillinger, der er, og som jo også er en begrundelse for dette lovforslag, kan løses ved, at der bliver set på en styrkelse af tilsynet, vil vi gerne deltage i en dialog om dette under udvalgsarbejdet. Men tilsynet er jo som sagt blevet styrket før, og det har åbenbart ikke løst de problemer, som regeringen finder at der er.

Så endnu en gang må jeg opfordre til, at ministeren bruger de muligheder, der er i lovgivningen, som ministeren har vist for ikke så lang tid siden, og bruger de muligheder fuldt ud, inden vi endnu en gang griber ind med en stramning.

Som sagt vil vi gerne drøfte dette lovforslag, men vi er meget skeptiske over for de linjer, der ligger nu, og er på ingen måde begejstrede.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at takke Folketinget for den positive modtagelse, som dette lovforslag har fået. På trods af at der er enkelte partier, som har visse indvendinger og også direkte modstand imod forslaget, er der alligevel, har jeg lyttet mig til, et bredt flertal, som bakker op om lovforslaget.

Det ændrer naturligvis ikke ved, at jeg er meget parat til at drøfte lovforslagets konkrete udformning, og det forventer jeg klart vil foregå i Folketingets Uddannelsesudvalg, nøjagtig ligesom det plejer. Og jeg er naturligvis også meget parat til at svare på de spørgsmål, der måtte være undervejs i udvalgsbehandlingen.

Lad mig ellers indlede med at sige, at jeg er meget enig med Kristeligt Folkepartis ordfører, fru Bodil Kornbek, i, at vi i Danmark har en ganske særlig skoletradition, som netop hviler på vores folkeskole og også på vores fornemme friskoletradition. Jeg mener faktisk, at vi med forslaget her har fundet en fin balance, hvor vi netop respekterer den fornemme danske friskoletradition, men hvor vi samtidig får skærpet det tilsyn, som vi i regeringen har fundet det helt

nødvendigt at skærpe for at sikre, at også alle friskoler lever op til det, som naturligvis må gælde for alle, nemlig at elever, som går på en fri grundskole, også rustes til at kunne klare sig i det danske samfund på alle måder.

Kl. 16.25

Så vil jeg sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at jeg ikke deler fru Pernille Rosenkrantz-Theils vurdering af forslaget om ophævelse af kommunernes obligatoriske pligt til at tilbyde modersmålsundervisning. Jeg er ikke enig i, at det vil få den konsekvens, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil antyder. Skulle det få den konsekvens, at flere søger muslimske friskoler, vil det jo netop med forslaget være sikret, at den undervisning, der foregår her, også vil stå mål med den undervisning, der foregår i folkeskolen. Udgangspunktet er naturligvis, at den undervisning, der foregår i samtlige friskoler, skal stå mål med den, der foregår i folkeskolen, og det mener jeg vi får et bedre værktøj til at sikre med dette lovforslag, og det er præcis det, der er pointen.

Marianne Jelved (RV):

Jeg er jo ikke enig med ministeren i, at der er fundet en fin balance, og derfor bliver jeg nødt til at spørge: Hvad er det, der gør, at definitionen af, hvad det vil sige at levere en undervisning, der står mål med folkeskolens, som det nu er formuleret i grundloven, kun kan tilgodeses ved at udvide den fagrække, der nu skal specificeres på de frie skolars skemaer?

Det Radikale Venstre er enig i at se på tilsynet, også et skærpet tilsyn. Men man laver tjeklister og standardformulerede tilsynsskemaer, som det fremgår af bemærkningerne, og flere fag, hvor der skal offentliggøres standpunktsbedømmelse af eleverne hvert år. Hvorfor skal historie- og samfundsfagene og de naturvidenskabelige fag være med i det tjek? Hvad har det at gøre med et skærpet tilsyn?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Aage Frandsen. Vi tager lige ordførerne, og så giver vi undervisningsministeren lejlighed til at svare.

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil godt spørge undervisningsministeren, som jeg egentlig også gjorde i mit første indlæg: Hvad betyder dette lovforslag i forhold til den eksisterende lovgivning, når man opregner en række ting om menneskerettighederne, som jeg

jo er hundrede procent enig i, men jeg mente bare, at de var gældende? Betyder det andet end det, der allerede gælder i dag? Hvad er konsekvensen af, at man skriver alle de ting, i forhold til det, vi allerede kender?

Det er nemlig helt afgørende, når man laver en lov, at man fortæller, hvad det nye er. Man fortæller godt nok en masse ting med ord, men ministeren må meget kort kunne fortælle, hvad der er af konsekvenser for de frie skolars frihed og tilsynets mulighed for at gribe ind over for nogle skoler, som af en eller anden grund måske ikke lever op til kravene.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil blot spørge, hvordan ministeren vil sikre, at der fortsat vil være fuld mulighed for tværfaglige undervisningsmetoder, når der laves så klar en fagidentifikation, som der gør i dette lovforslag. Det er mit ene spørgsmål.

Kl. 16.30

Det andet spørgsmål er: Hvilket incitament vil forældrene have til at sætte deres børn i folkeskolen frem for i en friskole, såfremt folkeskolen ikke tilbyder modersmålsundervisning længere, men friskolen til gengæld gør det? Vil konsekvensen af, at man afskaffer modersmålsundervisningen, ikke netop blive, at de frie skoler kan give det tilbud, som folkeskolen hidtil har givet, og at man dermed risikerer, at en stor gruppe af de etniske mindretal trækkes over i de frie skoler til skade for integrationen?

Louise Frevert (DF):

Jeg skal gøre det ganske kort. Jeg vil godt høre ministerens holdning til at lave en sammenkobling mellem et kommunalt tilsyn og et tilsyn udpeget af forældrekredsen.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil sige til fru Marianne Jelved, at pointen med forslaget jo er, at vi ved at udvide fagrækken også får et skærpet tilsyn, i og med at vi dækker et bredere spektrum af den undervisning, der foregår, altså at tilsynet også skal effektueres i andre fag. Jeg er ikke helt sikker på, jeg har forstået fru Marianne Jelveds spørgsmål, så det er derfor, jeg er nødt til at svare på denne måde, men ellers må vi vende tilbage til det.

Det er i og for sig også et svar til hr. Aage Frandsen, der spørger, hvad konsekvensen egentlig er. Konsekvensen er, at der bliver tale om en klar præcisering, når der er tale om selve formålsparagraffen. Det er en klar præcisering

af, at den undervisning, som foregår på de frie skoler, naturligvis skal ske i respekt for de grundlæggende menneskerettigheder, og så er der en helt konkret reference til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil vil jeg sige, at jeg har absolut ingen intention om at blande mig i, hvilke pædagogiske metoder der bruges på de frie grundskoler, og det ligger bestemt heller ikke i lovforslaget. Tværtimod mener jeg netop, at lovforslaget, som jeg også har sagt tidligere, er udtryk for en respekt for den fornemme friskoletradition, vi har i Danmark.

Med hensyn til, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil er af den opfattelse, at en ophævelse af kommunernes obligatoriske pligt til at tilbyde modersmålsundervisning vil forringe integrationen i det danske samfund, er jeg ikke enig.

Derudover vil jeg blot understrege, at pointen ved at skærpe tilsynet også over for de muslimske friskoler jo netop er at sikre en bedre integration og sikre bedre muligheder efterfølgende for de elever, som har gået på en muslimsk friskole. Som det også står beskrevet i bemærkningerne, handler det om at ruste eleverne til at kunne begå sig i det danske samfund.

Første næstformand (Svend Auken):

Så har jeg tre, der ønsker en kort bemærkning. Det er først hr. Aage Frandsen, så fru Marianne Jelved og derefter fru Bodil Kornbek.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er ikke blevet helt klar over, hvad det nye er i, at man skriver en hel del om den europæiske menneskerettighedskonvention, og heller ikke at man allerede i formålsparagraffen nævner menneskerettighederne.

Den europæiske menneskerettighedskonvention blev implementeret i dansk lovgivning i 1992, og det betyder jo, at man er forpligtet til at overholde disse bestemmelser. Det er jeg, det er de frie skoler, det er vi alle sammen. Men hvad betyder det så i forhold til gældende ret, at man skriver det ind i loven? Det er det, jeg er interesseret i, og jeg er virkelig interesseret i, at vi sikrer os, at når vi gennemfører en lov, hvor der i øvrigt også er mange bemyndigelser til en minister, så ved vi, hvad der er det nye i forhold til det hidtidige. Jeg beder altså om at få svar på, hvad det nye er i forhold til den eksisterende lovgivning.

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg skal prøve at klargøre mit spørgsmål. Jeg indledte mit første indlæg med at citere fra lovforslagets bemærkninger, at regeringens opfattelse er, at også de frie grundskoler skal forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Så langt, så godt, det er jeg enig i. Jeg er ikke enig i måden, regeringen vil gøre det på, men det er en anden sag.

Så bruger regeringen denne sag, som har sit tydelige udspring i ønsket om skærpet tilsyn med de etniske friskoler, til at udvide den fagrække, der skal føres specielt tilsyn med ud over det generelle tilsyn med skolen osv., og så spørger jeg: Hvorfor er det nødvendigt at udvide den fagrække fra dansk, matematik og engelsk til også at omfatte historie, samfundsfag og naturvidenskabelige fag?

Det er klart beskrevet i bemærkningerne, at det har den konsekvens, at disse nye fagområder skal kunne specificeres i skolens undervisning. Dermed får man altså en fri skole, der ligner folkeskolen, og så spørger jeg bare: Er det nødvendigt at gøre det på den måde? Kan vi diskutere en anden måde at gøre det på?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Det drejer sig også om § 1, altså formålet. Har det ikke hele tiden været således, at friskolerne er underlagt dansk lovgivning og dermed også den europæiske menneskerettighedskonvention? Hvad er ideen med at skrive det i den paragraf? Hvad er det, man vil opnå? Hvad er det helt konkret for en ændring af retstilstanden, man vil opnå ved at skrive det ind i denne paragraf?

Jeg stillede også spørgsmålet i min ordførertale, for jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad det helt konkret er ministeren vil opnå med det her. Alle er jo underlagt dansk lovgivning, så hvorfor skal det udspecificeres på denne måde i § 1?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Så havde jeg forstået fru Marianne Jelveds spørgsmål rigtigt, og så har jeg sådan set også svaret på det. Men lad mig tilløje, at såfremt fru Marianne Jelved har bud på, hvordan det ellers kan gøres, så lytter jeg naturligvis gerne til dem.

Lad mig blot understrege, som det også blev fremhævet af Venstres ordfører, hr. Leif Mikkelsen

sen, at vi ikke er indstillede på nogen som helst form for særlovgivning, og det er præcis derfor, vi har lavet et lovforslag som dette, der er en generel ændring af de gældende regler. Men såfremt Det Radikale Venstre og fru Marianne Jelved har indspark, er jeg naturligvis lydhør over for dem.

Så til hr. Aage Frandsen og fru Bodil Kornbek: Jeg har med formålsparagraffen ønsket at præcisere og sætte fokus på, at alle friskoler, alle frie grundskoler skal forberede eleverne til at leve i et samfund, der bygger på demokrati og folkestyre. Det har jeg highlighted ved lige præcis at bringe den europæiske menneskerettighedskonvention ind i billedet, og det er det, der er formålet med at indbygge det i formålsparagraffen.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Ja, men jeg vil stadig væk spørge: Hvad betyder det i praksis? Betyder det, at man f.eks. i faget samfundsfag skal afsætte nogle timer til at fortælle om demokrati? Hvordan skal man gøre det? Skal man gøre det på den måde, at man skal fortælle, at demokrati er godt, eller skal man bare fortælle, hvad demokrati er? Hvad sker der, hvis ikke man gør det? Og hvor er forskellen i forhold til i dag?

Det er jo så afgørende, at de skoler, det drejer sig om, ved, om forslaget er udtryk for en ændring i forhold til det hidtidige, eller det ikke er udtryk for en ændring i forhold til det hidtidige.

Kl. 16.40

Hvis jeg må tage fru Marianne Jelveds spørgsmål op, er problemet i den forbindelse, at nu er man nødt til at sige til de frie skoler: I skal tilrettelægge undervisningen på en anden måde, for disse tre fag skal indgå som selvstændige fag, fordi de nu skal måles på en bestemt måde. I dag kan de frie skoler, netop fordi de er frie, gribe sagen an på en helt anden måde og sige: Vi har ikke et fag, der hedder sådan og sådan, men vi har en række fag, som opfylder dets målbestemmelser. Det er sådan set det, der er ideen med de frie skoler, og vi troede også, at en Venstreundervisningsminister var klar over det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Bodil Kornbek, så er det undervisningsministeren, og så tror jeg, vi nærmer os afslutningen.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Den virkning, som ministeren tilsigter at få ved ændringen af friskolelovens § 1, er sådan set den samme virkning, som man ønsker at opnå med folkeskolelovens formålsparagraf, idet der i folkeskoleloven implicit henvises til bl.a. menneskerettighederne, og der står, at skolen og hele dagliglivet derfor må bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Derfor må jeg spørge ganske enkelt: Når nu det er så enkelt at få det ind i formålsparagraffen for de frie skoler, skal vi så også forvente, at ministeren vil komme med et forslag om, at det også skal ind i folkeskolelovens? For så er det vel lige så vigtigt, at det også står dér.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg mener sådan set, at jeg har svaret på de spørgsmål, der er blevet stillet, bortset måske fra fru Bodil Kornbeks sidste spørgsmål, som jeg egentlig opfattede som mere polemisk end egentlig reelt. Som fru Bodil Kornbek ganske rigtigt selv redegjorde for, står det der jo allerede.

Man kunne også have valgt at have taget lige præcis den del af folkeskolens formålsparagraf og flytte den over i den lovgivning, vi taler om her, men af hensyn til de frie grundskoler valgte jeg netop ikke at gøre det på den måde, men har i stedet lavet en præcisering og en henvisning til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 122: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. (Tværfaglige arbejdsløshedskasser).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 27/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

L 122 giver mulighed for at etablere flere tværfaglige a-kasser, og der skabes mulighed for optagelse af både lønmodtagere og selvstændige i samme a-kasse. Samtidig forhøjes kravet til a-kassernes medlemsantal fra 5.000 til 10.000 medlemmer, og der gennemføres nogle ændringer vedrørende deltid, ATP og især pension som konsekvens af den nye struktur.

Det er Venstres opfattelse, at tværfaglige a-kasser passer til nutidens arbejdsmarked som supplement til de eksisterende faglige a-kasser, og vi hilser derfor forslaget velkommen.

De sædvanlige faglige faggrænser udviskes i stigende omfang, og indholdet i de enkelte job ændres hurtigt. Arbejdsfunktioner baseres mere på individuelle kompetencer end på formelle faglige kvalifikationer, og der sker en løbende vækst i projektorienteret arbejde og tværfaglige team. Alt dette kalder efter vores opfattelse på en tværfaglig orientering af a-kasser.

Hertil kommer, at tværfaglige a-kasser fremmer den faglige fleksibilitet og mobilitet. Hvis en faglig a-kasse er fokuseret på medlemstal, kan et ledigt medlem risikere, at a-kassen vil modarbejde hans ønsker om at opnå beskæftigelse på et andet fagligt område, f.eks. i forbindelse med medlemmets opkvalificering. Den risiko vil ikke være til stede i en tværfaglig a-kasse, al den stund det jo ikke vil være nødvendigt at skifte til en anden. Så tværfaglige a-kasser har den yderligere fordel, at de fjerner mulige barrierer for anvisning af job i andre fag.

Der er mere end 200.000 a-kasse-medlemmer, der skifter faglig a-kasse om året, bl.a. som følge af jobskifte. Disse overflytninger er administrativt ganske krævende og medfører i virkelig-

den et betydeligt og omkostningskrævende bureaukrati. I de tværfaglige a-kasser reduceres udgiften til administration, idet medlemmerne har mulighed for at forblive i den samme a-kasse ved jobskifte.

Kl. 16.45

Med hensyn til a-kassernes administrationsbidrag er der betydelige forskelle. I den billigste udgør administrationsbidraget 500 kr. pr. år ca. og i den dyreste ca. 2.500 kr. pr. år. Etablering af flere tværfaglige a-kasser må antages at medføre et mål af konkurrence imellem a-kasserne, ikke kun på pris, men også på medlemservice, og det vil jo være til gavn for medlemmerne.

I betragtning af, at forslaget medfører mere frihed for den enkelte, større effektivitet i jobformidlingen og mindre bureaukrati, får det naturligvis Venstres støtte.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der foreløbig tre, der har bedt om korte bemærkninger, og det er hr. Ole M. Nielsen, hr. Ole Sohn og hr. Ole Vagn Christensen. Derefter får hr. Freddy Dam lejlighed til at svare.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

For at der ikke skal være nogen misforståelser: Vi støtter forslaget, men det, jeg vil spørge om, er det med at hæve mindstetallet til 10.000 medlemmer, specielt for nye kasser, med det samme. Kan Venstres ordfører give en forklaring på fornuften i det? Det er jo næsten det samme som at kræve af en lokalradio, at den skal have 10.000 lyttere, før den får sendetilladelse. Det er altså ikke mig, der har opfundet sammenligningen, men jeg synes faktisk, den er rimelig god.

Jeg kan se, at ministeren ryster på hovedet, og jeg glæder mig til at få en forklaring på det, for jeg synes faktisk, det umuliggør, at man kan få nye a-kasser. Man kan sagtens lade de gamle kasser overgå til at være tværfaglige, men den monopolisering, der ligger i forslaget til de eksisterende kasser, kan jeg egentlig ikke rigtig lide.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er mere et opklarende spørgsmål.

Det, der er kendetegnende for de fagligt funderede a-kasser, er selvfølgelig, at de har et særligt kendskab til deres fagområder og dermed også har en større mulighed for at være opsøgende for at sikre medlemmerne arbejde. Men hvis vi nu forestiller os, at man som elektriker